

Representantforslag 9 S

(2013–2014)

fra stortingsrepresentantene Bård Vegar Solhjell og Audun Lysbakken

Dokument 8:9 S (2013–2014)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bård Vegar Solhjell og Audun Lysbakken om en kommisjon som skal undersøke og vurdere den samlede overvåkningen som norske borgere er utsatt for

Til Stortinget

Bakgrunn

Forslagsstillerne er bekymret for omfanget av den samlede overvåkningen som norske borgere utsettes for. Hjemlene for overvåkning er de siste årene betydelig utvidet i norsk lov. Samtidig har det skjedd en rask utvikling i teknologien og tjenestene formidlet via data- og telekommunikasjon. Antallet tjenester og mengden persondata har økt formidabelt. Forslagsstillerne frykter at overvåkningstrykket på norske borgere har blitt høyere enn ønskelig og at omfanget av ulovlig overvåkning har økt.

Forslagsstillerne er videre urolige over avsløringene om omfattende overvåkningsprogrammer rettet mot mennesker verden over.

Forslagsstillerne mener det trengs en grundig fremstilling av summen av overvåkning som norske borgere utsettes for. En granskning og fremstilling bør undersøke hvordan overvåkningen foregår, og hvordan den har utviklet seg over tid, samt konsekvensene overvåkningen har for ytringsfrihet, personvern og tilliten i samfunnet.

Forslagsstillerne finner det naturlig at det også gjøres en vurdering av den offentlige ikke-militære

data- og informasjonssikkerheten, og av næringslivets data- og informasjonssikkerhet.

Forslagsstillerne mener det bør nedsettes en kommisjon som grundig kartlegger og vurderer overvåkningssituasjonen fra fem perspektiver:

1. Den enkelte borgers situasjon, særlig forholdet til retten til privatliv.
2. Overvåkningens innvirkning på ytringsfrihet, personvern og tillit i samfunnet.
3. Fremmede staters overvåkning av norske borgere.
4. Statlig, ikke-militær data- og informasjonssikkerhet.
5. Næringslivets data- og informasjonssikkerhet, herunder vern mot industrispijasje.

Forslagsstillerne anser at kommisjonens sammensetning vil være av stor betydning. Oppdraget er spesielt krevende og berører kontroversielle politiske spørsmål. Forslagsstillerne mener medlemmene bør ha variert bakgrunn, og at aktive politikere ikke bør være medlemmer i kommisjonen. Medlemmene bør ha yrker og posisjoner som muliggjør frie og uavhengige vurderinger, uten frykt for karriere, stilling eller fremtidige offentlige oppdrag. Dette gjelder særlig kommisjonens leder.

Forslagsstillerne mener kommisjonen må sikres adgang til innsyn i kilder som er unntatt offentlighet, herunder (ikke uttømmende) arkiver i vid forstand, data- og telenettverk, serverparker og kontrollsentraler. Kommisjonen må kunne gjennomføre intervjuer/avhør der de som høres overfor kommisjonen, er unntatt taushetsplikt.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget anmodes om, i henhold til § 18 i Stortingets forretningsorden, å nedsette en særskilt komité som skal avgi innstilling til Stortinget om oppnevning av, og mandat for, en kommisjon som skal undersøke og vurdere den samlede overvåkingen som norske borgere er utsatt for.

20. november 2013